

До Конституційного Суду України
(01033, м. Київ, вул. Жилянська, 14)

Адвоката Немеша Івана Васильовича
який діє на підставі Свідоцтва про право на за-
няття адвокатською діяльністю № 21/601 від
22 лютого 2008 року;

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

**про офіційне тлумачення положень частини 2, частини 3 статті 68 КК
України та пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України №
7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального
покарання».**

Згідно частини 1 статті 68 Кримінального кодексу України (в редакції 2001 року) при призначенні покарання за незакінчений злочин суд, керуючись положеннями статей 65-67 цього Кодексу, враховує ступінь тяжкості вчиненого особою діяння, ступінь здійснення злочинного наміру та причини, внаслідок яких злочин не було доведено до кінця.

У частині 2 статті 68 Кримінального кодексу України (в редакції 2001 року) зазначено про те, що за вчинення готування до злочину строк або розмір покарання не може перевищувати половини максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

У частині 3 статті 68 Кримінального кодексу України зазначено про те, що за вчинення замаху на злочин строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

З вказаної норми КК України випливає, що у відповідності до частини 2 статті 68 Кримінального кодексу України суд при призначенні будь якого покарання, визначеного у статті (частини статті) Особливої частини цього Кодексу повинен призначити лише половину максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання.

Аналогічно за частиною 3 статті 68 Кримінального кодексу України суд при призначенні будь якого покарання, визначеного у статті (частині статті) Особливої частини цього Кодексу повинен призначити строк або розмір покарання , який не перевищував би двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання.

Відповідно до статті 63 Кримінального кодексу України покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально – виконавчої установи закритого типу. У частині 2 вказаної статті цього Кодексу позбавлення волі встановлюється на строк від одного до

п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.

Відповідно до статті 53 Кримінального кодексу України штраф - це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених у особливій частині цього Кодексу, з врахуванням положень частини другої цієї статті.

Таким чином, в Україні згідно з нормами Кримінального кодексу України строк максимального позбавлення волі становить п'ятнадцять років.

Іншого строку максимального покарання за санкцією будь -якої статті Особливої частини Кримінального кодексу України не вказано.

Довічне позбавлення волі — це один із видів кримінального покарання, найвища міра покарання в Україні, що прийшла на заміну смертній карі. Призначається лише у виняткових випадках. У санкціях статей Особливої частини КК України зазначається лише як альтернативне покарання позбавленню волі.

Оскільки довічне позбавлення волі фактично означає перебування за ґратами майже все життя, що залишається засудженому, цей вид покарання встановлюється лише за особливо тяжкі злочини, пов'язані з умисним позбавленням життя і лише у випадках, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.

У частині першій статті 64 Кримінального кодексу України довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.

Згідно пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального покарання» зазначено про те, що необхідно звернути увагу судів на особливості призначення покарання за вчинення готування до злочину або вчинення замаху на злочин. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 68 КК у разі засудження особи за готування до злочину строк або розмір покарання не може перевищувати половини максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КК, а відповідно до ч. 3 цієї ж статті у разі засудження за замах на злочин строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КК. При цьому, призначаючи особі покарання згідно з частинами 2 і 3 ст. 68 КК, у вирoku суд повинен наводити відповідні мотиви; посилатися на ст. 69 КК у такому разі не потрібно.

Правила частин 2 і 3 ст. 68 КК не можуть бути застосовані при призначенні покарання особі, яка у віці 18 і більше років вчинила злочин, за який передбачено найбільш суворий вид покарання — довічне позбавлення волі, оскільки цей вид покарання є таким, що виключає можливість визначення його половини чи двох третин. Однак до осіб, які вчинили готування до такого злочину або вчинення замаху на злочин у віці до 18 років, і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були у стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, і яким не може бути призначено покарання у виді довічного позбавлення волі, мають застосовуватися вимоги частин 2 і 3 ст. 68 КК, виходячи з максимального покарання позбавлення волі на певний строк. (Постанову доповнено

пунктом 6¹ згідно з постановою Пленуму Верховного Суду України № 8 від 12 червня 2009 р.)

З викладеного можна зробити висновок про те, що частини 2, 3 статті 68 Кримінального кодексу України суттєво різняться з положеннями пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального покарання» у частині призначення покарання за незакінчений злочин, вчинений у співучасті.

Зокрема, у положеннях частин 2, 3 статті 68 Кримінального кодексу України відсутнє посилання на неможливість призначення покарання особі при вчиненні нею злочину, за який передбачено найбільш суворий вид покарання – довічне позбавлення волі, а положення пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального покарання» навпаки виключає можливість визначення його половини чи двох третин за вчинення такого злочину.

У даному випадку при призначенні покарання особі за вчинення нею готування до злочину (стаття 14 КК України) та замаху на злочину (стаття 15 КК України) суд може керуватися відповідними нормами статті 68 Кримінального кодексу України, та нормами положень Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року, які містять вищезазначені суперечності.

Відповідно до статті 6 Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до Конституції України.

Згідно статті 75 Конституції України єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України.

У відповідності до пункту 3 статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належать прийняття законів.

Відповідним Законом № 2341-III від 05 квітня 2001 року Верховною Радою України було прийнято Кримінальний кодекс України.

Також наголошую на тому, що Конституція України не надає право Верховному Суду України тлумачити закони.

А тому вважаю, що при застосуванні покарання особі за вчинення нею незакінченого злочину суд повинен насамперед керуватися положеннями статті 68 Кримінального кодексу України, так як КК України прийнятий Верховною Радою України відповідно до своїх повноважень, якими наділені згідно з нормами Конституції України.

В свою чергу положення пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального покарання» у частині неможливості застосування частини 2 і 3 ст. 68 КК при призначенні покарання особі, яка у віці 18 і більше років вчинила злочин, за який передбачено найбільш суворий вид покарання — довічне позбавлення волі, оскільки цей вид покарання є таким, що виключає можливість

визначення його половини чи двох третин – необхідно вважати таким, що не відповідає Конституції України та Закону України № 2341-III від 05 квітня 2001 року.

Виходячи з вищевикладеного та керуючись п. 2 статті 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, 42, 43 Закону України « Про Конституційний Суд України», -

ПРОШУ:

1. Надати офіційне тлумачення положень частини 2, 3 статті 68 Кримінального кодексу України щодо можливості застосування половини чи двох третин максимального строку покарання при призначенні покарання особі, яка у віці 18 і більше років вчинила злочин, за який передбачено найбільш суворий вид покарання — довічне позбавлення волі.
2. Також надати офіційне тлумачення положення пункту 6-1 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 7 від 24.10.2003 року « Про практику призначення судами кримінального покарання» у частині неможливості застосування частини 2 і 3 ст. 68 КК при призначенні покарання особі, яка у віці 18 і більше років вчинила злочин, за який передбачено найбільш суворий вид покарання — довічне позбавлення волі, оскільки цей вид покарання є таким, що виключає можливість визначення його половини чи двох третин – щодо відповідності його Конституції України та Закону України № 2341-III від 05 квітня 2001 року.

Додаток:

27 жовтня 2014 року.

Адвокат

Немеш І.В.